

بررسی میزان عوامل استرس زا در پرستاران اتاق عمل

امیر اسدی فخر^{۱*}، سودابه اسدی^۲

۱. کارشناس ارشد بیهوشی، عضو هیئت علمی دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران
۲. کارشناس ارشد مراقبت های ویژه، اتاق عمل بیمارستان بعثت، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران

چکیده

مقدمه: امروزه نیروی انسانی به عنوان ارزشمندترین سرمایه سازمان با مسائل و مشکلات عدیده ای روبه رو است. یکی از این مشکلات، وجود عوامل استرس زا در محیط شغلی است که آثار نامطلوبی بر جسم و روح پرستاران داشته و از کارایی آنان می کاهد. این مطالعه با هدف تعیین عوامل استرس زا اتاق عمل و تأثیر آن ها بر روی پرستاران اتاق عمل انجام شد.

روش کار: این پژوهش یک مطالعه توصیفی مقطعی بود. جامعه پژوهشی شامل ۱۷۲ نفر از پرستاران اتاق عمل ۵ بیمارستان وابسته به دانشگاه علوم پزشکی همدان در سال ۱۳۹۱ بودند. این افراد با استفاده از سرشماری انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده ها پرسشنامه بود. اطلاعات مربوط به عوامل استرس زا در ۵ حیطه، روانی- اجتماعی، اقتصادی و رفاهی، محیطی، مدیریتی و جسمی توسط شاخص های آمار توصیفی و آزمون های آماری تی مستقل و همبستگی با استفاده نرم افزار SPSS ۱۶ تجزیه و تحلیل شدند.

یافته ها: نتایج نشان داد که ۶۲/۲ درصد از جامعه پژوهش در معرض استرس در حد زیاد قرار داشتند. عوامل روحی روانی و محیطی دارای بیشترین عامل تنش زایی (۵۹/۲۱ و ۳۹/۶۵) و حیطه مدیریتی دارای کمترین عامل تنش زایی بود (۱۷/۷). از بین عوامل تنش زا بیشترین عامل تنش زایی مربوط به صدمات ناشی از آلودگی با سوزن و آسیب به پوست بود (۵۰ درصد).

نتیجه گیری: مطالعه حاضر نشان داد که بیش از نیمی از افراد دارای استرس زیاد بودند و در رابطه با عوامل استرس زا روحی روانی و حیطه محیطی باید اقدامات جدی صورت گیرد. پیشنهاد می گردد که مداخلاتی با هدف حمایت پرستاران اتاق عمل در مقابل استرس های شغلی طراحی و اجرا گردد.

مشخصات مقاله

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۵/۰۳/۱۹

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۵/۰۸/۲۶

واژگان کلیدی

استرس،
اتاق عمل،
پرستار

نویسنده مسئول

امیر اسدی فخر، دانشگاه علوم پزشکی همدان،
دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی
همدان، همدان، ایران
تلفن: ۰۸۱۳۳۸۱۰۱۴
ایمیل: asadi@umsha.ac.ir

مقدمه

استرس شغلی وقتی رخ می دهد که انتظارات از فرد بیشتر از اختیارات و توانایی های او باشد [۸]. بر طبق اعلام شورای بین المللی پرستاری (ICN)، کارکنانی که تحت استرس شغلی بالایی قرار دارند، ۳۰ درصد بیشتر دچار حوادث کاری می شوند [۹]. محیط های شغلی نظیر اتاق عمل، بخش های سوختگی، روان پزشکی، اورژانس و ... می توانند تأثیرات قابل توجهی بر وضعیت بهداشت روانی کارکنان داشته باشند [۱۰]. فلانز و همکارانش در تحقیقی بر روی پرستاران شاغل در بخش اورژانس، میزان تنیدگی شغلی پرستاران شاغل را در حد بالا گزارش نمودند [۱۱]. رحمانی نیز سطح استرس شغلی پرستاران شاغل در بخش های ویژه بیمارستان های آموزشی وابسته به دانشگاه علوم پزشکی تبریز را در حد بالا بیان کرده است [۱۲]. در مطالعه خداویسی و همکارانش میزان استرس شغلی در بین پرستاران اتاق عمل همدان ۷۰/۴ درصد گزارش شده است [۱۳]. مطالعات نشان داده اند که استرس شغلی در

استرس شغلی یکی از عوامل اساسی کاهش بهره وری در سازمان ها و ایجاد عوارض جسمی و روانی در کارکنان می باشد. بیماری های قلبی عروقی، مشکلات اسکلتی عضلانی و گوارشی، اختلالات نقص ایمنی، اختلالات عاطفی و افسردگی از جمله اثرات زیان بار استرس بر سلامت شاغلین است. اثرات سازمانی نیز شامل عدم رضایت شغلی، هزینه بالا، کاهش عملکرد، افزایش غیبت از کار و افزایش حوادث شغلی است که خود بار مالی و عاطفی وسیع بر جامعه و فرد تحمیل می کند [۳-۱]. اگرچه استرس شغلی در تمام مشاغل وجود دارد ولی حرفه هایی که با سلامتی انسان ها سر و کار دارند این موضوع اهمیت بیشتری پیدا می کند [۴]. پرستاران به دلیل ماهیت حرفه ای خود به طور مداوم در معرض استرس قرار دارند [۵، ۶] و این مساله موجب شده است که استرس به یکی از بخش های مورد توجه در مطالعات پرستاری تبدیل شود [۷].

کروناخ استفاده شد که طی آن ضریب آلفای محاسبه شده ۸۵٪ بود. کل امتیاز هر یک از واحد های مورد پژوهش به طور جداگانه محاسبه و جمع بندی گردید. میزان نمره استرس هر یک از پرستاران بر اساس درصد به دست آمد و در یکی از ۴ دسته استرس خفیف (۵۰-۱۰۰)، متوسط (۱۵۰-۱۰۱)، زیاد (۲۰۰-۱۵۱) و خیلی زیاد (۲۵۰-۲۰۱) طبقه بندی شد. برای تجزیه و تحلیل داده ها از نرم افزار SPSS ۱۶ و شاخص های آمار توصیفی و آزمون های آماری تی مستقل و همبستگی استفاده گردید.

یافته ها

از مجموع ۱۷۲ نفر از جامعه پژوهش ۵۵ نفر را مردان (۳۲ درصد) و ۱۱۷ نفر را زنان (۶۸ درصد) تشکیل دادند که ۱۰۳ نفر (۵۹/۶ درصد) از آن ها متأهل و ۶۹ نفر (۴۰/۴ درصد) مجرد بودند. ۵۷ درصد افراد فاقد فرزند و ۴۳ درصد افراد دارای فرزند بودند. یافته ها نشان داد که تعداد ۱۳۶ نفر (۷۹/۱ درصد) به صورت شیفت در گردش مشغول به کار بودند. میانگین سابقه کار جامعه پژوهش ۸/۷۹ سال و میانگین سنی ۳۱/۲۶ سال بود. ۳۹/۵ درصد افراد جامعه پژوهش رشته هوشبری، ۵۷ درصد رشته اتاق عمل و ۳/۵ درصد افراد نیز رشته پرستاری بودند. آزمون تی مستقل نشان داد که بین استرس با جنسیت رابطه معناداری وجود داشت ($P=0.00/0$). بر این اساس میزان استرس در کارکنان زن بیشتر از مردان بود. بر اساس آزمون ضریب همبستگی پیرسون بین استرس و عوامل روحی روانی، عوامل اقتصادی و رفاهی، عوامل محیطی و عوامل جسمی حاکم بر اتاق های عمل جهت ایجاد عوامل استرس زایی رابطه آماری معنی داری وجود داشت ($P=0.00/0$). در اندازه گیری میزان استرس نتایج نشان داد که بیشتر پرسنل اتاق عمل دارای استرس بالایی بودند (۶۲/۲ درصد) (جدول ۱).

جدول ۱. توزیع پرستاران اتاق عمل بر حسب میزان استرس

میزان استرس	تعداد	درصد
خفیف (۵۰-۱۰۰)	۰	۰
متوسط (۱۰۱-۱۵۰)	۴۶	۲۶/۷
زیاد (۱۵۱-۲۰۰)	۱۰۷	۶۲/۲
خیلی زیاد (۲۰۱-۲۵۰)	۱۹	۱/۱
جمع	۱۷۲	۱۰۰

در جدول ۲ عوامل تنش زایی که بالاترین نمره را در هر یک از ۵ حیطة کسب کردند، نشان می دهد که از بین عوامل تنش زای اتاق عمل، بیشترین عامل تنش زایی مربوط به استرس ناشی از صدمات ناشی از آلودگی با سوزن و آسیب به پوست بوده است (۵۰ درصد). یافته ها نشان می دهد که عوامل روحی روانی و محیطی دارای بیشترین عامل تنش زایی و حیطة مدیریتی دارای کمترین عامل تنش زایی بود (جدول ۳). همچنین نشان می دهد که بین ۵ حیطة از عوامل استرس زا در اتاق عمل بین کارکنان زن و مرد اختلاف آماری معنی داری وجود دارد و مؤید آزمون قبلی است که نشان می دهد بین استرس با جنسیت نیز رابطه آماری معنی داری وجود داشته است.

پرستاران به فرسودگی، نارضایتی شغلی و تغییر شغل منجر می شود [۱۲]. ۷/۴ درصد پرستاران در هر هفته به علت فرسودگی یا ناتوانی ناشی از استرس غیبت می کنند که ۸۰ درصد بیشتر از سایر گروه های شغلی است [۱۴]. در این بین، اتاق عمل یکی از بخش های پرتنش و استرس زای بیمارستان است. مواردی که باعث ایجاد استرس در پرستاران اتاق عمل می شود؛ شامل کار در شرایط اورژانسی، کارکردن به صورت شیفتی، وسایل و تجهیزات کاری تخصصی و لزوم آشنایی کافی با آن ها، کار در محیط بسته، لزوم دارا بودن تکنیک کاری بالا و حجم کاری زیاد می باشد [۱۴].

از آنجا که محیط های کاری پرستاری، به خصوص محیط اتاق عمل از جمله محیط های پر استرس و تنش زا محسوب می شود و این استرس بر عملکرد کارکنان اتاق عمل تاثیر گذار است؛ بنابراین شناخت عوامل استرس زا گام مؤثری در جهت پیشگیری، درمان و کاهش استرس خواهد بود. در این راستا پژوهش حاضر با هدف تعیین میزان عوامل استرس زا در پرستاران اتاق عمل صورت گرفت.

روش کار

پژوهش حاضر یک مطالعه توصیفی مقطعی بود که جهت تعیین عوامل استرس زای اتاق عمل و تاثیر آن ها روی پرستاران اتاق عمل در سال ۱۳۹۱ انجام شد. جامعه پژوهشی را ۱۷۲ نفر از پرستاران اتاق عمل بیمارستان های بعثت، فاطمیه، شهید بهشتی، فرشچیان و اکباتان (بیمارستان قلب فعلی) وابسته به دانشگاه علوم پزشکی همدان تشکیل دادند. این افراد با استفاده از سرشماری انتخاب شدند. معیارهای ورود به مطالعه، داشتن سابقه کار حداقل ۶ ماه، اشتغال به کار در اتاق عمل و معیار خروج از مطالعه، سابقه بیماری های روان پزشکی مانند اضطراب و استرس قبل از شروع به کار در اتاق عمل در نظر گرفته شد.

ابزار گردآوری داده ها پرسشنامه پژوهشگر ساخته، مشتمل بر ۵۸ سؤال با ۶ بخش بود. بخش اطلاعات دموگرافیک شامل (سن، جنسیت، تحصیلات، رده شغلی، سابقه کار، وضعیت تاهل، داشتن فرزند و شیفت کاری)، بخش عوامل روانی- اجتماعی (نقش وضعیت روانی و اجتماعی فرد در ایجاد استرس) با ۱۹ سؤال، بخش عوامل اقتصادی و رفاهی (نقش درآمد و امور رفاهی را در استرس بیان می کند) با ۵ سؤال، بخش عوامل محیطی (نقش محیط و فضای اتاق عمل را در ایجاد استرس بیان می کند) با ۱۱ سؤال، بخش عوامل مدیریتی (جهت بررسی نقش مدیریت و اداره اتاق عمل در ایجاد استرس) با ۵ سؤال و بخش عوامل جسمی (که رابطه مشکلات فردی و استرس را مشخص می نماید) با ۱۰ سؤال. تمامی سؤالات با مقیاس ۵ گزینه ای لیکرت از خیلی زیاد (۵) تا اصلاً (۱) نمره گذاری شده بود. از آنجایی که پرسشنامه های موجود بر اساس محیط ها و بیمارستان های استاندارد کشورهای پیشرفته طراحی شده بود، پرسشنامه های طرح تحقیقاتی فوق، کاملاً بر اساس شرایط بیمارستان های منطقه و عواملی که کارکنان دائماً از آن ها شاکی بوده اند از قبیل خطرات محیط کار، فضای فیزیکی، برخورد های مدیریتی، صعوبت کار و ... بومی سازی شد. پرسشنامه پس از طراحی در اختیار ۴۰ نفر از پرستاران قرار گرفت و از نظر اعتبار صوری مورد بررسی قرار گرفت. پس از اعمال نظر پرستاران، پرسشنامه برای تعیین اعتبار محتوا به روش کمی، در اختیار ۱۶ نفر از اساتید و اعضای هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی همدان قرار گرفت و نظرهای اصلاحی آنان در پرسشنامه اعمال گردید. برای تعیین همسانی درونی پرسشنامه از روش محاسبه آلفای

جدول ۲. میزان فراوانی نسبی عوامل استرس زا در حیطه های مختلف جامعه پژوهش

عوامل استرس زا	خیلی زیاد	زیاد	تا حدودی	خیلی کم	اصلا
بیماری های واگیردار	۳۶/۶٪	۳۰/۲٪	۲۳/۱٪	۷٪	۲/۳٪
عدم تناسب در میزان درآمد نسبت به شغل	۳۲/۶٪	۲۰/۳٪	۲۳/۳٪	۱۸/۶٪	۴/۷٪
صدمات ناشی از آلودگی با سوزن، بریدگی	۵۰٪	۲۲/۱٪	۲۰/۹٪	۵/۸٪	۱/۲٪
برخورد تند پزشکان در حضور دیگران	۴۱/۳٪	۲۷/۹٪	۱۴/۵٪	۷/۶٪	۷/۶٪
تغذیه نامناسب در طول شیفت	۴۴/۸٪	۲۶/۲٪	۱۹/۸٪	۴/۷٪	۴/۱٪

جدول ۳. میانگین میزان استرس شغلی در ۵ حیطه بر حسب جنسیت

عوامل استرس زا	زنان		مردان		P-value
	انحراف معیار ± میانگین	انحراف معیار ± میانگین	انحراف معیار ± میانگین	میانگین جامعه پژوهش	
عوامل روحی روانی	۶۰/۹۳ ± ۸/۹۳	۵۵/۵۶ ± ۱۰/۳۵	۵۹/۲۱	۰/۰۰۱	
عوامل اقتصادی	۱۸/۷۱ ± ۴/۶۲	۱۸/۶۹ ± ۴/۶۷	۱۸/۷۰	۰/۰۰۰	
عوامل محیطی	۴۱/۵۷ ± ۷/۴۹	۳۵/۵۸ ± ۷/۹۷	۳۹/۶۵	۰/۰۰۰	
عوامل مدیریتی	۱۸/۲۲ ± ۴/۳۱	۱۴/۹۶ ± ۴/۴۰	۱۷/۷	۰/۰۰۰	

پرستاری از جمله غیبت از کار، افسردگی، کاهش کیفیت کاری نمایند و حمایت های اجتماعی و مدیریتی در محیط کار را در جهت کاهش میزان و اثر مخرب استرس شغلی در دستور کار خود قرار دهند. گلوبیک نیز در مطالعه خود بر روی پرستاران به این نتیجه رسید که مدیران بیمارستان ها باید استراتژی هایی اتخاذ کنند که باعث بهبود شرایط کاری پرستاران شده و با فراهم کردن انتظارات شغلی، به کاهش استرس و توانمند کردن آنان کمک کنند [۱۹].

بر طبق اعلام سازمان بهداشت جهانی در سال ۲۰۰۲ در آفریقا، آسیا و غرب مدیترانه میزان آلودگی با سوزن و وسایل نوک تیز در میان کارکنان بهداشتی درمانی ۴ بار به ازای هر فرد است [۲۰] که این امر علاوه بر عواقب جسمانی باعث ایجاد ترس، اضطراب و استرس در بین کارکنان درمانی شده که نهایتاً منجر به ایجاد تغییرات رفتاری و یا حتی تغییر شغل در آن ها می گردد [۲۰]. با توجه به اینکه ۵۴/۷ درصد افراد دارای سابقه زیر ۷ سال هستند، یکی از دلایل استرس زایی صدمات ناشی از آلودگی با سوزن را شاید بتوان با این امر مرتبط دانست چرا که احتمال نیدل استیک و صدمات با اجسام تیز در بین افراد کم تجربه و پرسنل جدید در مقایسه با افراد با سابقه بالاتر است [۲۱]. از این رو می توان با تمهیداتی از قبیل واکسیناسیون، آموزش احتیاطات همه جانبه و استفاده از ظرف های مخصوص دفع سوزن های آلوده (Safety box)، از صدمات ناشی از مواجهه با سوزن و اجسام تیز در حین کار پیشگیری نمود [۲۲]. مطالعه حاضر محدودیت هایی نیز داشت. از محدودیت های پژوهش حاضر می توان به کوچک بودن جامعه پژوهش و عدم وجود پرسشنامه هایی استاندارد که با شرایط کار در اتاق عمل های ایران و شهرهای تابعه مطابقت داشته باشد اشاره کرد که پژوهشگران را مجاب نمود تا بر اساس شرایط منطقه محل پژوهش، پرسشنامه های بومی سازی شده طراحی نمایند، از طرفی با توجه به اینکه پرسشنامه پژوهش دارای سؤالات متعددی بود و اکثر افراد جامعه پژوهش دارای شیفت های اضافه کاری بودند، تمایل چندانی برای پر کردن پرسشنامه ها نداشتند که با در نظر گرفتن هدایای تشویقی در داخل بسته سؤالات تا حد زیادی مشکل فوق برطرف گردید.

بحث

مطالعه حاضر نشان داد که بیشتر از ۵۰ درصد افراد مورد مطالعه دارای میزان استرسی در حد زیاد بودند و از بین عوامل استرس زای اتاق عمل، بیشترین میزان استرس زایی مربوط به صدمات ناشی از آلودگی با سوزن و اجسام تیز در حین کار بوده است که منجر به آلودگی فرد با خون و مایعات بدن بیمار می شود و احتمال آلودگی به هپاتیت و HIV را بالا می برد. مطالعه عزیزپور و همکارانش که بر روی پرستاران اتاق عمل در ایلام انجام شد نشان داد که بیش از ۵۰ درصد افراد دارای سطوح بالای استرس ناشی از ترس آلوده شدن به هپاتیت و HIV می باشد [۲]. نتایج پژوهش رضایی و همکارانش نیز نشان داد که ۵۹ درصد پرستاران مورد مطالعه از استرس بالایی داشتند [۱۵]. با توجه به استرس زا بودن محیط کاری پرستاران اتاق عمل و تأثیر منفی آن بر عملکرد افراد می توان با اقداماتی نظیر برگزاری کلاس های مدیریت استرس و راه های غلبه بر آن، حمایت شغلی کارکنان و ... گام بزرگی در کاهش استرس افراد برداشت. همچنین نتایج مطالعه نشان داد که میزان استرس در زنان بیشتر از مردان بود که این می تواند ناشی از تفاوت ساختارهای روحی- روانی و فیزیولوژیک بین زنان و مردان و مستعد بودن بیشتر زنان در برابر استرس باشد که با نتایج مطالعه هزاهو ای [۱۶] و خاقانی زاده [۱۵] و لمبرت [۱۷] مطابقت داشت؛ آن ها نیز در مطالعه خود استرس بالاتری را در زنان نسبت به مردان گزارش کرده بودند اما در مطالعه ملازم ارتباطی بین جنسیت و استرس شغلی مشاهده نشد [۱۸].

بر طبق نتایج مطالعه، عوامل محیطی و مدیریتی در ایجاد تنش مرتبط با کار در میان پرستاران نقش مهمی داشتند. عوامل و شرایط نامطلوب محیط اتاق عمل از قبیل سر و صدا، اشعه، وجود گازهای بیهوشی و ... را می توان با استاندارد سازی فضای فیزیکی اتاق عمل و بهداشت محیط کار تعدیل نمود. برای کاهش میزان استرس در حیطه مدیریتی نیز لازم است که مدیران پرستاری توجه بیشتری به علایم استرس و تنیدگی در کارکنان

می توان با آموزش و اجرای روش هایی مانند آرام سازی پیشرونده عضلانی (ریلکسیشن) در پرستاران در کاهش استرس ناشی از محیط کار در افراد اقدام نمود. از این رو تأمین نیروی انسانی کافی، کاهش ساعت کاری پرستاران اتاق عمل و فراهم کردن محیط کاری آرام اهمیت زیادی در حفظ سلامت کارکنان دارد و می تواند منجر به ارتقا سلامت جسمی و روانی پرستاران گردد.

تشکر و قدردانی

بدینوسیله از کلیه کارکنان اتاق های عمل بیمارستان های آموزشی شهر همدان و معاونت محترم تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی همدان که ما را در انجام این پژوهش یاری نموده اند، کمال تشکر و قدردانی را داریم.

تضاد منافع

این مطالعه برای نویسندگان هیچ گونه تضاد منافی نداشته است.

REFERENCES

1. Yildiz Findik U. Operating Room Nurses' Burnout and Safety Applications. international Journal of Caring Sciences. 2015;8(3):610-617.
2. Azizpour Y, Shohani M, Sayehmiri K, Kikhavani S. A Survey on the Associated Factors of Stress among Operating Room Personnel. Thrita Journal of Medical Sciences. 2013;2(3):19-23.
3. Bakhtiari S, Mehrabi T, Hasanzadeh A. An investigation on occupational stress of the operating room staffs in hospitals affiliated to Isfahan University of Medical Sciences and its association with some factors. Iranian Journal of Nursing and Midwifery Research. 2013;18(2):101-104.
4. Hebrani P, Behdani F, Mobtaker M. Evaluation of stress factors in nurses different hospital wards. The Quarterly Journal of Fundamentals of Mental Health. 2008;10(3):231-7. (Persian) DOI: 10.22038/JFMH.2008.1696
5. Khghanizadeh M, Ebadi A, Siratinayyer M, Rahmani M. The study of relationship between job stress and quality of work life of nurses in military hospitals. Journal of Military Medicine. 2008;10(3):175-84. (Persian)
6. Grosch JW, Sauter SL. Psychological stressors and work organization. In: Rosenstock L, Cullen MR, Brodtkin CA, Redlich CA. Clinical Occupational and Invironmental Medicine. 2nd ed. Philadelphia: Elseviere Saunders; 2005. pp. 931-42.
7. Moustaka E, Constantinidis T C. Sources and effects of Work-related stress in nursing. Health Science Journals. 2010;4(4):210-216.
8. Mesler R, Capobianco M. Psychological factors associated with job stress, occupational stress. Stress news. 2001;13(4):1-4.
9. Kingama M. Occupational stress and worker health. International Council of Nurses Nursing Matters fact sheets. 2002; 1-5.
10. Hagh-Shenas H, Rezaian M, Sonee B, Hoshmand AS. Mental health and job satisfaction in employees of Behesht-Zahra, a mortuary service institute. Hakim research journal. 2003;6(4):57-64. (Persian) .
11. Pflanz S, Sonnek S. Work stress in the military: prevalence, causes, and relationship to emotional health. Journal of Military Medicine. 2002;167(11):877-882.
12. Rahmani F, Behshid M, Zamanzadeh V, Rahmani F. Relationship between general health, occupational stress and burn out in critical care nurses of Tabriz teaching hospitals. Iranian Journal of Nursing and Midwifery Research. 2010;2(66):54-63.
13. Khodaveisi M, Mohammadi N, Omidi A. Assessment of occupational stress among nurses working in hospitals of Hamadan city. Scientific Journal of Hamadan Nursing & Midwifery Faculty. 2005;13(24):44-50. (Persian)
14. Chen Ch k, Lin C, Wang SH H, Hou T H. A study of job stress, stress coping strategies, and job satisfaction for nurses working in middle-level hospital operating rooms. Journal of nursing research. 2009;17(3):199-211. Doi: 10.1097/JNR.0b013e3181b2557b.
15. Rezaee N, Behbahany N, Yarandy A, Hosseine F. Correlation between Occupational Stress and Social Support among Nurses. Iranian Journal of Nursing and Midwifery Research. 2006;19(46):71-78. (Persian).
16. Hazavehei SMM, Hosseini Z, Moeini B, Moghimbeigi A, Hamidi Y. Assessing Stress Level and Stress Management Among Hamadan Hospital Nurses Based on PRECEDE Model. Ofogh-e-Danesh Journal. 2012;18(3):78-87. (Persian).
17. Lambert EG, Cluse-Tolar T. This job is killing me: the impact of job characteristics on correctional staff job stress. Applied psychology in criminal justice. 2007;3(2):50-72.
18. Molazem Z, Mohammadhosseini S, Karimi Z, Bagheri GH. Assessing of job stress factors and the score of stress from sight of nurses in Kohgilooyeh Boyrahmad University of medical sciences hospitals. armaghan danesh journal. 2005;10(3):95-103. (Persian) 19. Golubic R, Milosevic M, Knezevic B, Muštajbegovic J. Work-related stress, education and work ability among hospital nurses. Journal of Advanced Nursing. 2009;65(10):2056-2066. Doi: 10.1111/j.1365-2648.2009.05057.x.
20. Brasel KJ, Mol C, Kolker A, Weigelt JA. Needlesticks and surgical residents: who is most at risk?. Journal of Surgical Education. 2007; 64:395-398.
21. Lee JM, Botteman MF, Xanthakos N, Nicklasson L. Needlestick injuries in the United states. Epidemiologic, economic, and quality of life issue. American Association of Occupational Health Nurses. 2005;53(3):117-133.
22. Prüss-Ustün A, Rapiti E, Hutin Y. Estimation of the global burden of disease attributable to contaminated sharps injuries among health-care workers. American Journal of Industrial Medicine. 2005;48(6):482- 490.

Investigation of the amount of stressors in operating room nurses

Asadi Fakhr A^{1*}, Asadi S²

1. MSc in Anesthesiology, Department of Anesthesiology School of Para medicine, Hamedan University of Medical Sciences, Hamadan, Iran
2. Msc in critical care Nursing, Hamadan University of Medical Sciences, Besat Hospital, Hamedan, Iran

Art. details

Received: 8 Jun. 2016

Accepted: 16 Nov. 2016

keywords

stress,
operating room,
nurse

Citation

Asadi Fakhr A, Asadi S. [Investigation of the amount of stressors in operating room nurses]. Pajouhan Scientific Journal. 2017;15(2):27-31

Abstract

Introduction: Nowadays, workforce, as the most valuable asset, is facing many problems. Stressors in workforce, which have adverse effects on the body and spirit of nurses, can result in the performance of staff. The objective of this study was to determine stressors in operating room and its impacts on nurses.

Methods: This research was a cross-sectional study and the study population consisted of 172 operating room nurses working in five hospitals of Hamadan University of Medical sciences. The individuals were selected by using the total number of sampling method. The instrument for data collecting was a questionnaire that has checked stressors in five domains: psycho - social, economic and welfare, environmental, managerial and physical factors. For data analysis, SPSS 16 software, descriptive statistics, and independent t tests and correlation were used.

Results: Results showed that 62.2% of the individuals were exposed to high stress. Psychological and environmental factors had the highest levels of stress (59.21, 39.65) and the managerial domain had the lowest level of stress (17.7). Among operating room stressors, the risk of injuries from contaminated needles and the damage to the skin (50%) was most likely to cause stress.

Conclusion: The present study showed that more than half of the nurses suffer from high levels of stress and serious actions should be taken in relation to the manage mental and environmental domains. It is suggested that in order to support operating room nurses against occupational stressors, some interventions should be designed and performed.